

**ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ
ЗАКЛАД
«МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»**

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

**ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
СТУДЕНТІВ З НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ «МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ТА
ВИХОВАННЯ У ВИЩИХ ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ»**

(ДЛЯ МАГІСТРІВ)

Київ МАУП 2018

Підготовлено проф. кафедри професійної освіти та управління навчальним закладом І.М. Найдьоновим

Затверджено на засіданні кафедри управління навчальним закладом (протокол № 9 від 20 квітня 2018).

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Найдьонов І.М. Методичні матеріали щодо забезпечення самостійної роботи студентів з навчального курсу “Методика викладання та виховання у вищих закладах освіти”. – К.: МАУП, 2018. - 40 С.

Методичні рекомендації та завдання містять пояснювальну записку, навчально – тематичний план, програмний матеріал для самостійного вивчення дисципліни, запитання і завдання для самостійного повторення матеріалу та самоперевірки знань з дисципліни, теми рефератів, методичні вказівки до виконання контрольної роботи, тестові завдання, список рекомендованої літератури.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Методика викладання та виховання у системі вищої школи постійно вдосконалюється і трансформується під впливом об'єктивних і суб'єктивних чинників. Базуючись на класичних та інноваційних технологіях інтерактивних організаційних форм навчання та виховання студентів, навчально-виховний процес у вищій школі інтенсифікується, здійснюється його оптимізація із урахуванням процесів глобалізації світової економіки та соціально-економічних змін в Україні. Коли в постіндустріальних державах спостерігається революція інтелектуалів, перетворення науки на безпосередню продуктивну силу, саме вища освіта має забезпечити не лише засвоєння студентами системи знань, а й прищепити їм уміння самостійно генерувати нові знання, сформувати загальнолюдські позитивні якості. У даних умовах методика викладання та виховання у вищій школі дає змогу не тільки поглибити та інтенсифікувати процес пізнання студентами реальних явищ, але й гуманістично спрямувати його за змістом, технологічними компонентами та структурними елементами. Крім того методика викладання та виховання не тільки вдосконалюється, а й змінюється за структурно-організаційною технологією, відповідно до інноваційних тенденцій у системі вищої освіти України та програми дій щодо реалізації положень Болонської угоди країн Європи. Виходячи із зазначеного, у методичних рекомендаціях щодо забезпечення самостійної роботи студентів при вивченні навчальної дисципліни “Методика викладання та виховання у вищих закладах освіти” концептуально обґрунтовані її дефініція, мета, завдання, тезаурус, операційно-діяльні компоненти процесу самопізнання “Я – концепція” та інтерактивні форми програми самореалізації особистості.

МЕТА: забезпечення вивчення навчальної дисципліни “Методика викладання та виховання у вищих закладах освіти» майбутніми освітянськими менеджерами, сприяти оволодінню механізмами технології вузівського навчально-виховного процесу, визначити його особливості, актуалізувати розвиток професійно-педагогічних, значущих як для фахівця, так і для викладача особистісних дидактичних здібностей та умінь.

ЗАВДАННЯ:

- вивчити загальну методику організації процесу навчання та виховання у вузі з урахуванням специфіки майбутньої професії;

- ознайомлення із сучасними інноваційними підходами вітчизняних і зарубіжних науковців як до навчально-виховного процесу в цілому у вищій школі, так і до окремих його структурних елементів;
- формування умінь і навичок підготовки, проведення інтенсивних форм навчання та виховання зі студентами, які вивчають фахові дисципліни;
- допомога у формуванні методичної майстерності педагогічної техніки майбутнього менеджера-педагога чи викладача, його комунікативних здібностей, умінь і навичок індивідуального і колективного спілкування зі студентами або колективом співробітників;
- вивчення основних проблем організації та методики діагностики навчально - виховної діяльності студентів, керівництва їх науково-пошуковою та виховною роботою.

11. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ

№	Курс - 5 Семестр – 10 Всього годин -162 Теми	Кількість годин ,з них						Примітка
		Л	С	П	І	С	Форма контролю	
	Модуль 1. Дидактично-методологічні основи методики викладання у вищій школі.	8		2		72	К	
1	Методика викладання в дидактичній системі навчальних дисциплін вищого навчального закладу.	2	2			8	У	
2	Система організації освіти в Україні.					6	У	
3	Загальні засади навчального процесу в освітніх організаціях.					8	К	

4	Види та інтерактивні організаційні форми навчання у вищій школі	2				8		
5	Інноваційні методи та засоби сучасного вузівського навчання.	2				8	Т	
6	Методична майстерність та особистість викладача вузу.	2				6	Т	
7	Педагогічна техніка викладача у навчальному процесі вузу.			2		8	У	
8	Робота викладача по методичному забезпеченню навчального процесу.					8	ПК	
9	<i>Діагностика навчальної діяльності в освітніх організаціях</i>					6		
10	Основи порівняльної методики.					6	ПК	
	Модуль 2. Методика виховного процесу у вищій школі.	6				70	К	
11	Загальні науково-методологічні основи методики виховного процесу.	2				8	ПК	
12	Наукові основи керівництва виховним процесом.					6	У	
13	Закономірності та принципи виховання.					6	ПК	
14	Методологія змісту процесу виховання.					8	К	
15	Організаційні форми	2				8	ПК	

	виховного процесу.							
16	Загальні методи процесу виховання.	2				8	Т	
17	Виховна діяльність викладача.			2		6	КР	
18	Методика спілкування в процесі навчально-виховної діяльності.					6	КР	
19	Методика організації діяльності студентського колективу.					8	У	
20	Організаційна технологія, методика діагностики виховання.					6	У	
	<i>Всього 162 години</i>	14	2	4		142	Залік.	

Форми контролю : усне опитування – У
контрольні роботи – КР
перевірка конспектів – ПК
тестування – Т
колоквіум –К

111. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ ЗА МОДУЛЯМИ

Зміст двох модулів програми орієнтований не тільки на теоретичну підготовку майбутніх фахівців вищої школи, а й на розвиток їх особистого творчого потенціалу, формування практичної готовності до кваліфікованої участі у вузівському навчально-виховному процесі.

Перший модуль методичних рекомендацій передбачає допомогу студентам в самостійному визначенні дидактично-методологічних основ методики навчання у вищій школі, обґрунтуванні методики викладання як навчального предмету. Методологічні підходи до дидактики вищої школи: історичний і сучасний аспекти. Сучасні методологічні закономірності, категорії, які забезпечують впровадження інноваційних технологій у змісті та методиці викладання.

Дидактичний аспект навчально-пізнавальної діяльності у вищій школі, її основні етапи. Ейдос, тезаурус категоріально-понятійного апарату дидактики вищої школи: вища освіта як процес і завершальний результат процесу навчання, її зміст; викладання як діяльність викладача; учіння як діяльність студента; облік результатів підготовки спеціалістів; кваліфікаційна карта; рівні опанування дидактикою вищої школи. Навчально-пізнавальний процес у закладах вищої освіти: дефініція, основні структурні компоненти. Характеристика загальних дидактичних закономірностей та принципів викладання, функцій навчально-пізнавальної діяльності.

Характеристика операційно-діяльного компоненту процесу навчання. Сутність, зміст, методика ефективності пояснювально-ілюстративного, проблемного, програмованого, модульного, ігрового типів навчання. Діяльність викладача, студента у процесі кожного типу навчання. Лекція, семінар, практичні та лабораторні заняття в організаційних формах навчального процесу. Система відбору навчальної інформації для викладацької діяльності у процесі різноманітних організаційних форм. Специфіка форм організації навчально-пізнавального процесу у навчальних закладах, рівні акредитації. Інноваційні технології проведення лекцій, семінарів, лабораторних та практичних занять. Методи та засоби навчально-пізнавального процесу у вузі: сутність, зміст, класифікація.

Когнітивні парадигми організації та методики проведення семінарських та практичних занять у системі . Семінар як основна форма

занять для засвоєння лекційного матеріалу і обговорення питань для самостійного опрацювання студентами. Технологічні етапи підготовки семінарського заняття. Організація, методика проведення семінару за класичною та інноваційною технологією. Організація та методика проведення практичних занять з точки зору теорії і практики. Розгляд конкретних ситуацій з діяльності суб'єктів господарювання.

Використання наскрізних прикладів і завдань для проведення практичних занять з кількох тем програми дисципліни. Використання варіантних та індивідуальних завдань для практичних занять з метою активного залучення кожного студента до їх виконання. Бально-модульна технологія проведення семінарських та практичних занять з точки зору документів Болонської угоди. Ділова гра як інноваційна форма проведення занять. Методичне і організаційне забезпечення проведення ділової /рольової/ гри на прикладі майбутньої фахової діяльності. Педагогічна техніка викладача у навчальному процесі та її основні складові: техніка володіння своїми рухами, керування емоціями, уміння соціальної перцепції, техніка мовлення, організація контакту, управління педагогічним спілкуванням. Внутрішня педагогічна техніка: педагогічний оптимізм, упевненість у собі, відсутність страху перед аудиторією та емоційного напруження, наявність вольових якостей. Зовнішня педагогічна техніка: фізіогноміка, артефакти, система запахів, текесика, просодика, екстралінгвістика, кінесика, часові характеристики спілкування. Структурна схема мімічних ознак емоційних станів. Тезаурис, іманентне значення, особливості, функції, види методики педагогічного спілкування. Діалогічне спілкування, контакт у педагогічному діалозі, структура спілкування як процес, стиль педагогічного спілкування викладача.

Характеристика системи відбору інформації та інформаційного забезпечення викладання обліково-економічних дисциплін. Організація та методика відбору інформації про навчальний предмет. Функції відбору

інформації. Склад інформаційного забезпечення, необхідність його постійного поповнення та оновлення. Визначення законодавчо-нормативних документів, що необхідні для вивчення конкретних дисциплін. Відбір інформації, її впровадження як процес. Специфічні засоби відбору інформації. Принципи створення системи засобів навчання. Методика накопичення, фіксації та впровадження відібраної інформації у викладацькій діяльності. Робота зі статичною інформацією: добір і систематизація статистичних даних до тем дисциплін, що викладаються. Збір фактичних даних про фінансово-господарську діяльність суб'єктів, підприємницької діяльності, стан ринку, аналіз і використання цієї інформації в розробці практичних завдань і ділових ігор.

Форми організації контролю знань: теорія та практика з урахуванням специфіки Болонського процесу /Європаспорт, Євростудент, Оцінювання/. Функції перевірки та оцінювання знань. Принципи контролю. Попередня, поточна, повторна, підсумкова перевірка знань. Фронтальна, групова, індивідуальна, комбінована форми контролю, самоконтроль. Усне та письмове опитування. Іспит, залік, курсова та дипломна робота в системі підготовки спеціаліста. Оформлення документів контролю / відомості, журнали, залікові книжки, тощо/, необхідних для вивчення конкретних дисциплін. Відбір інформації, її впровадження як процес. Специфічні засоби відбору інформації. Принципи створення системи засобів навчання. Методика накопичення, фіксації та впровадження відібраної інформації у викладацькій діяльності. Робота зі статичною інформацією: добір і систематизація статистичних даних до тем дисциплін, що викладаються. Збір фактичних даних про фінансово-господарську діяльність суб'єктів, підприємницької діяльності, стан ринку, аналіз і використання цієї інформації в розробці практичних завдань і ділових ігор.

Гносеологічні аспекти організації методичної роботи викладача. Структура і зміст навчально-методичного комплексу дисципліни: програма

вивчення дисциплін; робоча програма; методичне забезпечення семінарських, практичних і самостійних занять студентів; методичні вказівки до виконання та тематика контрольних робіт для студентів-заочників; методичне забезпечення контролю знань; методичні вказівки до курсових і випускних робіт. Організація розробки навчально-методичного комплексу на прикладі однієї з дисциплін кафедри. Нормативні вимоги до складу, змісту, оформлення навчально-методичних матеріалів. Дефініцію, зміст порівняльної дидактики з точки зору теорії, організації та методики. Модернізація, особливості вищої освіти у зарубіжних країнах. Основні дидактичні теорії та концепції організації навчання у США, країнах Західної Європи. Організаційна технологія вузівського навчання у зарубіжних країнах, осмислення концепції підготовки у них фахівців в контексті нових викликів Болонського процесу, запровадження кращого досвіду провідних вузів світу.

Другий модуль включає методичні рекомендації щодо засвоєння основних проблемних питань процесу виховання: сутність, система, рушійні сили, особливості. Структурні елементи та основні технологічні етапи процесу виховання. Методику самовиховання як вищої форми розвитку особистості. Сучасні концепції та теорії виховання молоді (персанолістичні, академічні, соціальні, спіруалістичні, соціокогнітивні, психологічні, технологічні). Закономірності (передачі здобутків культури людства; зумовленість виховання даним соціальним середовищем; залежність виховання від вікових психолого-фізіологічних особливостей людини; зумовленість виховання, самовиховання суперечністю зовнішніх і внутрішніх умов розвитку особистості; залежність виховання від суспільних потреб; залежність виховання від свідомості і самосвідомості особистості, інші) і принципи (цілеспрямованості; урахування вікових та індивідуальних особливостей вихованця; системності, систематичності та послідовності; зв'язку з життям; єдності вимог; виховання в колективі; комплексного підходу; народності та інші). Основні напрямки змісту виховного процесу їх

технологічні та методичні аспекти здійснення: розумове, громадянське, моральне, естетичне, екологічне виховання. Сутність та основні прикмети виховуючого колективу. Функції колективу (моральна, організаторська, управлінська). Технологічні та методичні етапи формування колективу: першопочаткова згуртованість; підсилення впливу активу; становлення колективу; рух на шляху розвитку. Психолого-педагогічні проблеми колективу і особистості. Методика управління та керівництва колективом. Сутність, зміст організаційних форм виховного процесу, їх технологія та методика використання. Мистецтво і технологія виховання. Особливості технологічних процесів і виховання. Методичні аспекти теорії та практики комплексного підходу у вихованні. Виховний потенціал колективних соціально-орієнтованих, морально - естетичних, трудових, спортивних виховних справ. Виховна справа як система. Специфіка загальних методів виховання: сутність, структура. Проблеми класифікації та використання методів виховання. Методологія сутності, змісту методів: формування свідомості особистості; організації діяльності; стимулювання діяльності і поведінки; самовиховання. Специфіка вибору методів виховання. Актуальні проблеми діагностики і вимірювання вихованості. Критерії та ступені вихованості. Методи діагностики вихованості. Наукові основи керівництва виховним процесом. Функції методичного керівництва виховною роботою. Наукова організація педагогічної праці в навчально-виховному закладі. Управління виховною роботою в трудовому колективі.

IV. ТЕМАТИКА І ПЛАНИ ЛЕКЦІЙ.

Тема 1. Методика викладання в дидактичній системі навчальних дисциплін вищого навчального закладу.

1. Дидактична методологія в системі підготовки спеціаліста.
2. Закономірності, принципи навчального процесу.

ЛІТЕРАТУРА: Основна: 1-7; 8; 9; 28.

Додаткова: 25; 31; 38; 42; 46; 50; 54; 56; 59.

Тема 2. Види та інтерактивні організаційні форми навчання у вищій школі.

1. Методологія видів навчання у вузі.
2. Організація методика форм процесу навчання.

ЛІТЕРАТУРА: Основна: 8; 11; 14-16; 18-20; 22; 28.

Додаткова: 9; 21; 23; 25; 31; 48; 49; 52; 54; 64.

Тема 3. Інноваційні методи та засоби сучасного вузівського навчання .

1. Основний зміст засобів навчального процесу.
2. Методи навчання у вищій школі.

ЛІТЕРАТУРА: Основна: 8; 9; 11; 12; 15; 16; 19-22; 27.

Додаткова: 24-26; 28; 29; 31; 37; 45; 59.

Тема 4. Методична майстерність та особистість викладача вузу.

1. Основні компоненти методичної майстерності викладача.
2. Педагогічна техніка викладача.

ЛІТЕРАТУРА: Основна: 5; 6; 7; 9; 12; 17; 26; 27; 31; 33.

Додаткова: 23; 25; 30; 36; 37; 47-49; 53; 58.

Тема 5. Загальні науково-методологічні основи методики виховного процесу.

1. Методологічні основи методики виховання.
2. Організаційна технологія інтерактивного виховання у вузі.

ЛІТЕРАТУРА: Основна: 1-8; 23; 25; 36.

Додаткова: 31; 33; 38; 40; 41; 43; 47; 57; 60; 64.

Тема 6. Організаційна технологія, методика форм виховання.

1. Загальні методологічні основи форм виховання.
2. Організаційна технологія колективних виховних форм.

ЛІТЕРАТУРА: Основна: 5-8; 10; 15; 16; 18; 23; 27.

Додаткова: 31-33; 36; 38; 41; 43-45; 47.

Тема 7. Загальні методи виховного процесу.

1. Специфічні особливості методів виховання та самовиховання.
2. Організаційна технологія використання сучасних методів виховання.

ЛІТЕРАТУРА: Основна: 3; 10; 13; 14; 17; 18; 23; 25; 28.

Додаткова: 29; 30-33; 36; 38; 45; 47; 48.

У. ТЕМАТИКА, ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ.

Практичне заняття є основною формою засвоєння лекційного матеріалу і обговорення питань, винесених для самостійного опрацювання студентами. Практичне заняття є основним елементом системи контролю знань, і в той же час структурним компонентом формування умінь і навичок підготовки фахівця – менеджера в освітній галузі. Практика навчально-пізнавальної діяльності з навчальних педагогічних курсів дає різні види проведення практичних занять: класичний семінар (питання-відповідь); широка бесіда-дискусія, на основі раніше визначених питань; усні відповіді з наступним обговоренням; семінар або лабораторна робота у виді рольової (ділової) гри: семінар-диспут, - КВК, - мозковий штурм, - Що? Де? Коли?, інші. Кожне практичне заняття є важливим засобом активізації мисленої діяльності особистості у навчальному процесі. Проте цей процес буде більш ефективним якщо: по-перше суб'єкти процесу уміло і цікаво організують його проведення; по-друге кожному темі практичного заняття буде супроводжувати творча праця студентів. Творчість студента може бути ефективною при умові виконання відповідних підготовчих етапів:

- вивчення, осмислення рекомендованої літератури;
- аналіз педагогічного досвіду улюблених вчителів, викладачів, менеджерів, а також різноманітних психолого-педагогічних спостережень;
- співставлення особистісного досвіду, отриманого в процесі навчання, із теоретичними знаннями одержаними на лекції та в результаті вивчення рекомендованої літератури;

- теоретичні і практичні висновки з кожного питання плану семінару;
- визначення перспектив удосконалення майбутньої педагогічної діяльності майбутнього фахівця.

Важливе значення має і те, що на практичних заняттях визначаються, усвідомлюються технології проведення навчально-виховних форм, що сприяє ефективності завдань, методик і методичних прийомів, що вивчаються фаховими дисциплінами прикладного спрямування. Обговорення самостійно підготовлених рефератів і доповідей на занятті, розгляд конкретних фахових ситуацій сприяє формуванню умінь та навичок майбутнього спеціаліста. Сприяє підвищенню компетентності майбутнього педагога менеджера також: дискусія з приводу використання варіантних та індивідуальних завдань для практичних занять з метою активного залучення кожного навчаючого до їх виконання; ділова або рольова гра як метод активного навчання з фахових дисциплін; методичне і організаційне забезпечення проведення ділової або рольової гри на прикладі суб'єктів політичної, правової, господарської діяльності, за тематикою фахових навчальних дисциплін різноманітних спеціалізацій.

Семінар № 1. Методика викладання у системі дидактичної методології вищої школи.

1. **Основні питання:**
2. Дидактична методологія: сутність, зміст, процес розвитку:
 - 1.1. Сутність, зміст дидактичної методології вищої школи;
 - 1.2. Процес розвитку дидактичної методології вищої школи.
3. Основні методологічні закономірності дидактики вищої школи:
 - 2.1. Загальнодидактичні закономірності;
 - 2.2. Закономірності дидактичної методології.
4. Методологічні категорія, які відображають динаміку процесу впровадження інноваційної організаційної технології навчання.
Література: Основна: 5-7; 11; 14; 18; 31; 32; 35.

Додаткова: 1-4; 6; 34; 42.

Лабораторна робота № 1. Навчальна лекція – основна форма викладацької діяльності.

Мета: підготовка, проведення студентами лекції по одній з навчальних тем фахової дисципліни.

Самостійна робота студентів

1. Вивчення методичної літератури по темі лабораторної роботи.
2. Підготовка лекції (тез лекції) під керівництвом викладача.
3. Захист лекції.

ЛІТЕРАТУРА: Основна: 1-7; 8; 9; 28.

Додаткова: 25; 31; 38; 42; 46; 50; 54; 56; 59.

Семінар № 2. Методологічні основи виховного процесу.

Основні питання:

1. Методологічні основи методики виховання.
2. Сутність, зміст основних методів процесу виховання.
3. Технологія, методика основних форм виховного процесу.

ЛІТЕРАТУРА: Основна: 3; 10; 13; 14; 17; 18; 23; 25; 28.

Додаткова: 29; 30-33; 36; 38; 45; 47; 48.

Лабораторна робота № 2. Організаційна технологія проведення колективної виховної форми.

Мета: Методика підготовки, проведення колективної форми виховання.

Самостійна робота студентів

1. Вивчення методичної літератури по темі лабораторної роботи.
2. Підготовка плану-сценарію колективної форми виховання.
3. Захист плану-сценарію.
4. **ЛІТЕРАТУРА: Основна:** 3; 10; 13; 14; 17; 18;23; 25; 28.

Додаткова: 29; 30-33; 36; 38; 45; 47; 48.

У1. ТЕМАТИКА, ЗАВДАННЯ, МЕТОДИЧНІ ПОРАДИ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ.

Підготовка кваліфікованого спеціаліста у системі вищої освіти постійно вдосконалюється і трансформується під впливом об'єктивних і суб'єктивних чинників. Значна роль у цьому процесі належить самостійній роботі студентів. Вона, у відповідності до нових державних освітніх стандартів має становити не менш 50 % часу, передбаченого для виконання основної освітньої програми. Базуючись на класичних та іноваційних підходах до навчально-пізнавальної діяльності студентів, технологія самостійної роботи з дисципліни «Методика викладання та виховання у вищих закладах освіти» інтенсифікується, здійснюється процес її оптимізації з урахуванням економічних і соціальних змін в Україні, вимог Державних законодавчих та нормативних документів, які передбачають спрямованість вищої освіти України на європейську інтеграцію. Враховуючи названі чинники при розробці методичних матеріалів щодо забезпечення самостійної роботи студентів ми переконались: 1) в сучасних умовах організація самостійної роботи студентів над проблемами самоосвіти і самовдосконалення освітянських умінь та навичок у вищій школі спеціальних і споріднених навчальних курсів дозволяє не тільки поглибити та інтенсифікувати процес пізнання студентами явищ педагогічної дійсності, а й гуманістично спрямувати його за змістом, технологічними компонентами та структурними елементами; 2) самостійна робота студентів не тільки вдосконалюється, але вона й змінюється за структурно - організаційною технологією, у відповідності із іноваційними тенденціями в системі вищої освіти України та

Програмою дій щодо реалізації положень Болонської декларації. 3) педагогічний процес самовдосконалення фахівця у вузі передбачає не тільки визначення проблем організаційної технології самостійної роботи студентів, але і формування у них умінь, навичок її оптимізації та інтенсифікації.

У цілому методичне забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни “Методика викладання та виховання у вищих закладах освіти” є допомога майбутньому фахівцю оволодіти механізмами технології самостійної роботи за програмою курсу, визначити її особливості, актуалізувати процес самовдосконалення як загальних, так і професійно значущих особистісних педагогічних здібностей та умінь.

Модуль 1.

Тема 1. Сучасні методологічні підходи до дидактики вищої школи

Завдання:

- 1. Опрацюйте рекомендовану літературу.**
- 2. Побудуйте модель діяльності викладача і студента в процесі одного із видів навчання.**
- 3. Підготуйте виступ на науково-практичній конференції на тему: “Взаємозв’язок і взаємозумовленість загально-дидактичних закономірностей і принципів навчання”.**

Питання для самоконтролю:

- 1. Методологія і методика їх дефініція, предмет, об’єкт дослідження.**
- 2. Історія розвитку дидактичної методології.**
- 3. Основи методики викладання у педагогічній спадщині Я.А.Коменського.**

4. Докажіть єдність організації і методики у вузівському навчальному процесі.
5. Як розуміти єдність історичного та логічного у навчальному процесі?
6. Що дає для ефективної методики емпіричний та теоретичний характер її дослідження?
7. Розкрийте взаємозв'язок завдань, змісту, форм, методів, засобів та прийомів у процесі викладання.
8. Обґрунтуйте значення для розвитку методики викладання внутрішніх і зовнішніх чинників впливу на життя вузу.
9. Ідея як методологічна категорія.
10. Гіпотеза у системі дослідження методики викладання у вузі.

Література: Основна: 11;14;18;31;33;35.

Додаткова: 1-4;6; 34; 42.

Тема 2. Система організації освіти в Україні.

Завдання :

1. Опрацюйте рекомендовану літературу.
2. Змодельуйте оптимальну систему освіти в Україні ХХІ ст.
3. Занотуйте в конспекті основні положення Закону України “Про освіту”.

Питання до самоконтролю:

1. Визначте зміст, завдання організаційної освітньої системи .
2. Організаційна структура різноманітних закладів освіти.
3. Законодавчі і нормативні документи про принципи організації народної освіти в Україні.
4. Основні положення Закону України “Про освіту”.
5. Зміст Закону України “Про вищу освіту”.

6. Головні положення Концепції Державної програми розвитку освіти в Україні на 2006-2010 роки.

Література: Основна: 8; 11; 14-16; 18-20; 22; 28.

Додаткова: 9; 21; 23; 25; 31; 48; 49; 52; 54; 64.

Тема 3. Загальні засади навчального процесу в освітніх організаціях.

Завдання:

- 1. Опрацюйте рекомендовану літературу.**
- 2. Підготуйте конспект Закону України “ Про вищу освіту”.**
- 3. Концептуально розкрийте основні компоненти процесу навчання.**

Питання для самоконтролю:

1. Структура викладання у вищій школі.
2. Основи діяльності студента вузу.
3. Дайте характеристику процесу засвоєння знань.
4. Визначте значення цільового компоненту процесу навчання у викладацькій діяльності.
5. Розкрийте сутність стимуляційно-мотиваційного компоненту.
6. Як розуміти базовий і вузівський компонент змісту процесу навчання?
7. Основний зміст операційно-діяльного компоненту.
8. Сутність, основний зміст контрольного-регулюючого компоненту.
9. Оціночно-результативний компонент процесу навчання.
10. Обґрунтуйте взаємозв'язок і взаємоумовленість компонентів процесу навчання.

Література: Основна : 11;18;30;32;35;41.

Додаткова: 21;37;42;47;51; 55.

Тема 4. Види та організаційні форми навчання у вищій школі.

Завдання:

1. Опрацюйте рекомендовану літературу.
2. В конспекті дайте основні характеристики видів, та організаційних форм навчання.
3. Підготуйте лекцію (тези лекції) по темі дипломної роботи.

Питання для самоконтролю:

1. Види та форми навчання: сутність, особливості змісту.
2. Розкрийте технологію проведення пояснювально-ілюстративного навчання.
3. Як розуміти: “Проблемне навчання”?
4. Модульне навчання у процесі вивчення спеціальних дисциплін.
5. Організаційна технологія проведення традиційної лекції.
6. Лекція у системі інноваційно-організаційної системи навчання.
7. Розкрийте організацію та методикку підготовки, проведення семінару.
8. Семінар у вигляді рольової гри.
9. Лабораторна робота у системі вузівського навчання.

Література: Основна – 11;18;31;33;42.

Додаткова – 1;4;6;45; 58.

Тема 5. Інноваційні методи та засоби сучасного вузівського навчання.

Завдання:

1. Опрацюйте рекомендовану літературу.
2. Підготуйте уніфіковану схему класифікації засобів навчання.
3. Підготуйте реферат на тему: “Методи організації та самоорганізації навчально-пізнавальної діяльності”.

Питання до самоконтролю:

1. На основі змісту освіти та її цілей, у відповідності зі стратегією підготовки до проведення навчального заняття обґрунтуйте логіку використання засобів навчання.
2. Розкрийте проблему класифікації засобів навчання.
3. Що нового у зміст та форми навчання вносять аудіовізуальні навчальні засоби?
4. Розкрийте суть стратегії комплексного використання аудіовізуальних засобів навчання.
5. У чому суть дидактичного програмування?
6. Розкрийте сутність, структуру, функції методів навчання.
7. У чому проблема класифікації методів навчання?
8. Дайте характеристику методів навчання, з точки зору оптимізації навчально-пізнавальної діяльності.
9. Як розуміти реласкопедичний та сугестопедичний метод навчання?

Література: Основна: 10;14;18;31;33.

Додаткова: 15;17;29;38;58.

Тема 6. Методична майстерність та особисті якості викладача.

Завдання:

1. Опрацюйте рекомендовану літературу.
2. Підготуйте доповідь на науково-практичній конференції “Методична майстерність викладача – основа ефективності навчально-пізнавальної діяльності студентів”.
3. В конспекті визначте більш ефективні знання, уміння, навички менеджера освітньої організації.

Питання для самоконтролю:

1. Що входить у поняття викладач вищого навчального закладу?

2. Що значить методична майстерність викладача?
3. Визначте основну структуру знань викладача вузу.
4. Які уміння необхідні викладачу?
5. Роль та місце і навичок у методичній майстерності викладача вузу.
6. Розкрийте зміст педагогічної діагностики студентської групи та особистості студента.
7. Визначте головні конструктивно-методичні уміння.
8. Дайте якісну характеристику умінь викладача вузу.
9. Розкрийте структуру професійно-методичних навичок викладача.
10. Які особисті якості викладача, на Вашу думку, найбільш необхідні для ефективної викладацької діяльності?

Література: Основна: 10;11;20;32;36;42.

Додаткова: 28;40;52;63;66.

Тема 7. Педагогічна техніка викладача у навчальному процесі.

Завдання:

1. Опрацюйте рекомендовану літературу.
2. Проведіть декілька тренінгів присвячених вербальній техніці викладача.
3. Підготуйте реферат “Комунікативна компетентність у професійній діяльності викладача вузу”.

Питання для самоконтролю:

1. Як розуміти педагогічна техніка викладача ?
2. Основний зміст зовнішньої техніки викладача.
3. Основний зміст внутрішньої техніки викладача.
4. Уміння володіти своїм тілом, що це?
5. Динамічна експресія у системі невербального компоненту педтехніки.

6. Що значить “Комунікативно значущі рухи”?
7. Розкрийте специфіку мовлення викладача.
8. Визначте дидактичне значення екстралінгвістики у системі педтехніки.
9. Як розуміти комунікативна функція мовлення.
10. Дайте загальну характеристику просодики.

Література: Основна: 10;11;20;32;36;42.

Додаткова: 28;40;52;63;66.

Тема 8. Наукові основи організаційно-методичної роботи викладача.

Завдання:

1. Опрацюйте рекомендовану літературу.
2. Підготуйте реферат “Навчально-методичний комплекс фахової дисципліни”.
3. В конспекті дайте дидактично-технічну характеристику сучасних аудіовізуальних засобів навчання.

Питання для самоконтролю:

1. Визначте зміст, завдання методичної роботи викладача.
2. Структура навчально-методичного комплексу.
3. Основний зміст плану навчального процесу.
4. Навчальна програма: структура, зміст.
5. Навчально-тематичний план фахової дисципліни.
6. Розкрити головні компоненти змісту програмного матеріалу.
7. Головні вимоги до програмного матеріалу.
8. Зміст, умови ефективності організаційної технології методичної роботи викладача.
9. Індивідуальна методична робота викладача.
10. Індивідуальний план роботи викладача та її облік.

11. Колективні форми методичної роботи у вузі.

Література: Основна : 11;25;26;33.

Додаткова : 18;20;35;42;49.

Тема 9. Діагностика навчального процесу: сутність, методика.

Завдання :

1. Опрацюйте рекомендовану літературу.
2. Змодельуйте структурний зміст документів контролю знань.
3. Підготуйте виступ на науково-практичній конференції “Сучасні вимоги до діагностики навчання”

Питання до самтконтролю:

1. Що таке діагностика успішності?
2. Критерії і норми оцінювання знань.
3. Поточна перевірка у процесі вузівського навчання.
4. Тематична перевірка знань: сутність, зміст, специфіка, форми.
5. Самоперевірка у системі методів діагностики навчання.
6. Основний зміст функцій діагностики навчання.
7. Діагностичні тести у процесі вузівського навчання.
8. Організаційна технологія проведення заліків та іспитів.
9. Самоперевірка у системі методів діагностики навчання.

Література: Основна: 15;18;20;23;33.

Додаткова: 26;36;40;61; 65.

Тема 10. Теорія та методологія порівняльної дидактичної методики вищої школи

Завдання:

1. Опрацюйте рекомендовану літературу.
2. Підготуйте доклад на тему: “Порівняльна дидактична методика:
дефініція, аксіологічні аспекти”
3. В конспекті зазначте основні положення Булонської Декларації.

Питання для самоконтролю:

1. Визначте значення порівняльної дидактики у системі загальної дидактики, як науки.
2. Обґрунтуйте основні особливості системи вищої освіти у країнах Західної Європи, США і Японії.
3. Організаційна технологія вищої освіти у США.
4. Система вищої освіти у Великобританії.
5. Зробіть порівняння вищої освіти Франції і Німеччини.
6. Визначте основні ідеї концепції “повного акту мислення” Д. Дьюї.
7. Розкрийте основний зміст “Я – концепції” К. Роджерса.
8. Обґрунтуйте основні аспекти теорії самоактуалізації А. Маслоу.
9. Дайте характеристику теорії Ж. Паже.
10. Основні положення Болонської Декларації.

Література: Основна : 14;18;19;27;;19; 33;40.

Додаткова: 2-4;6-8;44;54.

Модуль 11.

Тема 11. Загальні основи методики процесу виховання.

Завдання:

1. Опрацюйте рекомендовану літературу.

2. Підготуйте конспект основних положень Концепції національного виховання.
3. Підготуйте реферат на тему: “Актуальні проблеми сучасного виховного процесу.”

Питання до свмоконтролю:

1. Розкрийте сутність процесу виховання.
2. Чому процес виховання є системою?
3. Поясніть вплив виховання на розвиток особистості вихованця як складно організованої нестабільної системи.
4. Які зовнішні та внутрішні суперечності становлять рушійні сили процесу виховання?
5. Обґрунтуйте самовиховання як вищу форму розвитку особистості.
6. Що таке виховна ситуація?
7. Що означає безперервність виховного процесу?
8. Чому процес виховання є багатофакторним?
9. У чому полягає виховний ідеал сучасної вітчизняної системи виховання?

Література : Основна: 1-8; 23; 25; 36.

Додаткова: 31; 33; 38; 40; 41; 43; 47; 57; 60; 64.

Тема 12. Наукові основи керівництва виховним процесом.

Завдання:

1. Опрацюйте рекомендовану літературу.
2. Занотуйте в конспекті основні положення виховної роботи у вузі згідно Закону “Про вищий навчальний заклад”.
3. Складіть план заходів та порядок денний зустрічі із батьками студентів навчальної групи.

Питання до свмоконтролю:

1. Актуальні проблеми управління вихованим процесом в сучасному вузі.
2. Концепція національного виховання студентської молоді .
3. Культурно-масова робота зі студентами.
4. Організація виховної роботи на факультеті.
5. Виховна робота кафедр.
6. Виховна діяльність куратора навчальної групи.
7. Колегіальні органи управління виховною діяльністю у вузі.
8. Формування сприятливого клімату у студентському середовищі.
9. Спортивно-оздоровча робота, боротьба із шкідливими звичками.
10. Управління соціальною роботою.

Література: Основна : 3; 6; 8; 10; 11; 13; 33; 35; 41; 45.

Додаткова: 20; 23; 29; 46; 49; 50; 53; 55; 63.

Тема 13. Закономірності та принципи виховання

Завдання:

1. Опрацюйте рекомендовану літературу.
2. Змодельуйте схему, яка відображає зв'язок закономірностей і принципів навчання.
3. Підготуйте тези для доповіді “Актуальні проблеми формування сучасних принципів виховання”.

Питання до самоконтролю:

1. Розкрийте суть поняття “закономірність” і “принцип” виховання.
2. Дайте характеристику основних закономірностей виховання.
3. Визначте основні джерела принципів виховання.

4. Які принципи впливають із концепції національного виховання?
5. Як розуміти закономірність залежності інтенсивності впливу на “внутрішнє середовище вихованця”?
6. У чому специфіка закономірності інтенсивності виховання і самовиховання?
7. У чому суть принципу єдності національного і загальнолюдського у вихованні?
8. Розкрийте зміст принципу природо відповідності у вихованні.
9. Як розуміти культуровідповідність у вихованні?
10. Що значить демократизація та гуманізація виховного процесу?

Література : Основна: 1-8; 23; 25; 36.

Додаткова: 31; 33; 38; 40; 41; 43; 47; 57; 60; 64.

Тема 14. Методологія змісту процесу виховання.

Завдання:

1. Опрацюйте рекомендовану літературу.
2. Підготуйте конспект положень із законодавчих та нормативних документів про громадянське виховання в Україні.
3. Підготуйте тези виступу: “Актуальні проблеми громадянського виховання дітей і молоді”.

Питання до самоконтролю:

1. Що лежить в основі поняття ”виховати громадянина”?
2. Основні завдання громадянського виховання в навчальному закладі.
3. Яким чином здійснюється розумове виховання в процесі навчання?
4. Який зміст передбачає процес морального виховання?
5. Трудове виховання в процесі навчання: сутність, методика.

6. Специфіка естетичного виховання у вузі.
7. Як розуміти етика навчальної праці?
8. Актуальні проблеми екологічного виховання.
9. Організація, методика фізичного виховання студентів.
10. Змістовий аспект патріотичного виховання у вузі.

Література : Основна: 5-8; 10; 15; 16; 18; 23; 27.

Додаткова: 31-33; 36; 38; 41; 43-45; 47.

Тема 15. Організаційні форми виховного процесу.

Завдання:

1. Опрацюйте рекомендовану літературу.
2. Підготуйте план-сценарій колективної виховної форми.
3. Підготуйте реферат на тему: “Театралізація як ефективний засіб сучасних виховних форм”.

Питання до самоконтролю:

1. У чому полягає системний характер форм виховного процесу?
2. За якими критеріями і як розрізняють виховні форми?
3. Що розуміється під комплексним характером підготовки і проведення форм виховного процесу?
4. Що таке виховна справа?
5. Технологічні етапи виховної справи.
6. Розкрийте специфіку виховних форм громадянського виховання.
7. Індивідуальні форми морального виховання.
8. Масові форми естетичного виховання.
9. Організація, методика проведення диспуту.
10. Тематичний ранок в системі виховних заходів вузу.
11. Студентські музичні та літературні вечори.

12. Організація, методика студентської художньої самодіяльності.

Література: Основна: 15; 18; 23; 25; 29; 31; 33; 36.

Додаткова: 1-7; 57; 41; 64.

Тема 16. Загальні методи процесу виховання.

Завдання:

1. Опрацюйте рекомендовану літературу.
2. Підготуйте конспект виховної діяльності куратора групи.
3. Підготуйте реферат на тему: “ Методи стимулювання діяльності і поведінки особистості”.

Питання до самоконтролю:

1. Обґрунтуйте на конкретних прикладах взаємозумовленість різних методів виховання.
2. Основні проблеми класифікації методів виховання.
3. Які методи входять до групи методів стимулювання?
4. Розкрийте методи виховання та самовиховання як цілісну систему, яка у поєднанні компонентів створює системну (смерджентну) властивість.
5. У чому специфіка методів привчання і вправ?
6. У чому єдність і специфіка методів бесіди і диспуту?
7. Врахування яких вихідних положень потребує стратегіальна життєорганізація особистості?
8. Які умови і фактори визначають вибір методів виховання?
9. Проаналізуйте методи виховання, спрямовані на засвоєння вихованцем вічних цінностей.
10. Специфіка методів заохочення і покарання в педагогіці.

Література : Основна: 4-7; 15; 18; 25; 29; 33.

Додаткова – 41; 40; 43; 44; 47; 48; 49; 56; 57; 63.

Тема 17. Виховна діяльність викладача.

Завдання:

1. Опрацюйте рекомендовану літературу.
2. Розробіть план виховної роботи викладача на семестр.
3. Підготуйте реферат “Викладач – куратор навчальної групи”.

Питання до самоконтролю:

1. Розкрийте основні виховні функції викладача.
2. Які обов’язки куратора навчальної групи?
3. Як розуміти “Виховна діяльність викладача у процесі навчання”?
4. Індивідуальна виховна робота викладача.
5. Організація викладачем колективних форм виховання.
6. Методи, прийоми викладача по формуванню у студентів позитивних якостей громадянина.
7. Діяльність викладача по формуванню позитивних моральних якостей у студентів.
8. Етико-естетична діяльність викладача.
9. Методика формування інтелектуальних якостей студента.
10. Екологічне виховання в виховній діяльності викладача.

Література : Основна: 6; 8; 15; 18; 23; 28; 29; 33; 36.

Додаткова: 40; 41; 43; 44; 47; 49; 60; 61; 63.

Тема 18. Методика спілкування в процесі навчально-виховної діяльності .

Завдання:

1. Опрацюйте рекомендовану літературу.
2. В конспекті обґрунтуйте взаємозв’язок загальних та індивідуальних принципів спілкування.

3. Підготуйте доклад на тему: “Комунікативні здібності менеджера освітньої організації”.

Питання до самоконтролю:

1. Методика педагогічного спілкування: сутність, основний зміст.
2. Методика спілкування в процесі навчання.
3. Специфіка спілкування у виховному процесі.
4. Основний зміст між рольового та між особистісного спілкування.
5. Що розуміти під функціями спілкування?
6. Розкрийте зміст стилю професійно-педагогічного спілкування.
7. Особливості стилю управління навчально-виховною діяльністю в освітній організації.
8. Основні технологічні етапи спілкування.
9. Змістовні напрями спілкування.
10. Основні умови ефективності педагогічного спілкування.

Література : Основна: 1-3; 8; 23; 27; 29; 33; 36; 37.

Додаткова: 41; 43; 44; 48; 49; 52; 56; 57; 63.

Тема 19. Методика організаційної діяльності студентського колективу.

Завдання:

1. Опрацюйте рекомендовану літературу.
2. Підготуйтеся до виступу на семінарі.
1. Підготуйте реферат на тему: “Ідеї А.С. Макаренка про виховання в колективі і через колектив”.

Питання до самоконтролю:

1. Визначте функції, структуру та ознаки колективу.
2. Які основні етапи виділяються у розвитку колективу?
3. Якими причинами зумовлені взаємини особистості і колективу?
4. Що таке педагогічне управління колективом?
5. Чи є альтернатива колективному вихованню?
6. Сформулюйте закон життя колективу.

7. Основні принципи розвитку колективу.
8. Які умови необхідні для самореалізації і самоствердження особистості в колективі?
9. Що таке традиції колективу і якими вони бувають?
10. Якими причинами зумовлені взаємини особистості і колективу?

Література : Основна: 1-4; 15; 18; 23; 29; 33; 36.

Додаткова: 41; 43; 44; 48; 49; 57; 61; 63.

Тема 20. Організаційна технологія, методика діагностики виховання.

Завдання :

1. Опрацюйте рекомендовану літературу.
2. Змодельуйте критерії вихованості сучасного студента.
3. Підготуйте реферат “Сучасні вимоги до діагностики виховання”

Питання до самоконтролю:

1. Що таке діагностика вихованості?
2. Якими бувають критерії вихованості?
3. Які ступені вихованості вам відомі?
4. Чому при вивченні вихованості слід враховувати рівень саморегуляції діяльності і поведінки?
5. Чому для вивчення вихованості студента потрібен комплекс діагностичних методів.
6. Організація, методика діагностики вихованості особистості студента.
7. Організація, методика діагностики виховного потенціалу колективу.
8. Організаційна технологія проведення діагностики процесу громадянського виховання на факультеті.
9. Інтегральні критерії вихованості особистості.

10. Методика діагностики морально-етичного виховання в колективі.

Література: Основна: 1-4; 8; 15;18; 23; 25; 27; 29; 33.

Додаткова: 40; 41; 44; 48; 49; 57; 61; 63; 64.

У11. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ.

Розглядаючи даний розділ методичних рекомендацій майбутньому менеджеру в галузі освіти необхідно усвідомити, що це один із видів формування його умінь і навичок діагностики навчального процесу, у тому числі самостійної навчально-пізнавальної діяльності. Головними *компонентами* контролю є: перевірка (виявлення рівня знань, умінь та навичок); оцінка (вимірювання на основі відповідних критеріїв рівня знань, умінь та навичок); облік (фіксування результатів на відповідних носіях). Діагностика навчання передбачає відповідні *принципи*: індивідуального характеру, систематичності, тематичності, єдності вимог, об'єктивності, всебічності, інші. За допомогою самостійного контролю знань вирішуються наступні **завдання**: виявлення готовності особистості до сприймання, усвідомлення і засвоєння знань; отримання інформації про характер самостійної роботи у процесі аудиторного та поза аудиторного навчання; визначення ефективності організаційної технології учіння; виявлення правильності обсягу і глибини особистісного засвоєння знань, умінь та навичок. Міжсесійний контроль за самостійною роботою майбутніх менеджерів освітніх організацій із дисципліни “Методика викладання та виховання у вищих закладах освіти” включає поточний модульний контроль за бально-рейтинговою системою: **модуль 1.** Захист підготовлених лекцій та семінару; **модуль 2.** Захист підготовленого плану-сценарію виховної форми. Підсумковий контроль – **залік**. Питання на залік додаються у загальному плані як “Питання до самоконтролю”.

В процесі вивчення курсу студенти заочної форми навчання пишуть реферати, денної – реферати. Науковцями визначено, що **Контрольна**

робота (реферат) - це короткий специфічний для даного навчального курсу виклад змісту організації та методики викладання фахових дисциплін, з урахуванням психолого-педагогічних явищ проблемної або навчальної теми.

Основні вимоги до роботи:

- повнота та об'єктивність інформації про досліджувані явища;
- повнота відображення основних компонентів її змісту;
- доступність сприймання тексту як за змістом, так і за логікою визначення основних проблем;
- доступність мови викладу;
- авторське ставлення, особиста точка зору на питання роботи.

Структура контрольної роботи (реферату): перша сторінка (див. зразок вузу); зміст (вступ, 1,2,3 питання, висновки, літературні джерела: 10-12; додатки, при необхідності).

Технологічні етапи організації та методики підготовки роботи: визначення теми та змісту; аналіз одержаної інформації (грунтовне, всебічне та глибоке вивчення фактів, положень та висновків з проблеми; теоретична та аналітико-синтетична обробка дослідження); оформлення роботи (загальні та вузівські вимоги, обсяг - 0,5 др. арк.). Студенти заочної форми навчання, за вказівкою викладача, можуть виконувати контрольні роботи у двох видах: або ґрунтовне теоретичне дослідження зі спиранням на практику, або практично-теоретичне виконання роботи за варіантам. Номер контрольної роботи за загальною технологією дослідження студент отримує за номером свого прізвища в журналі, або заліковій відомості. Номер і тема контрольної роботи можуть бути наступними:

ТЕМИ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

1. Методологія дидактики вищої школи.
2. Основні зарубіжні дидактичні концепції.
3. Болонський процес і вища педагогічна школа.
4. Магістратура у ВНЗ України: проблеми, досвід, перспективи.

5. Національне виховання сучасного студентства.
6. Педагогічна технологія навчального процесу у вузі України.
7. Модульно-рейтенгове навчання у вищій школі.
8. Технологія проблемного навчання у вищому навчальному закладі.
9. Організація, методика дистанційного навчання.
10. Об'єктивні та суб'єктивні аспекти інтенсифікації процесу навчання в вузах України.
11. Гуманістична спрямованість методики викладання.
12. Професійно-методична компетентність викладача.
13. Засоби навчання в системі викладацької діяльності.
14. Організація та контроль науково-дослідною роботою студентів.
15. Навчально-методичне забезпечення виховного процесу.
16. Моніторинг якості фахової освіти.
17. Класичні та інноваційні методи вузівського навчання.
18. Педагогічна техніка викладача.
19. Педагогічне спілкування у вузі: сутність, основні чинники ефективності.
20. Іноваційні технології викладання фахових дисциплін.
21. Система відбору та обробки інформації для викладання.
22. Інтерактивні методи навчання у вищому навчальному закладі.
23. Іноваційна методика проведення семінарських і практичних занять.
24. Організаційна технологія діагностики навчального процесу в роботі куратора академічної групи.
25. Виховний процес: сутність, зміст, роль в діяльності спеціаліста.
26. Інтерактивні методи виховання: класифікація, зміст, практичне використання в діяльності викладача.
27. Організаційні форми процесу виховання: сутність, зміст, роль в діяльності педагога-менеджера.
28. Закономірності та принципи національного виховання.
29. Цільовий компонент виховного процесу у ВНЗ.
30. Основні напрями змісту сучасного виховання.
31. Театралізація як ефективний засіб сучасних виховних форм.
32. Формування колективу та його вплив на особистісно-орієнтоване виховання студента.

33. Сугестопедична технологія ХЕТвод в організаційній системі навчально-виховного процесу.
34. Організація, методика колективних творчих справ.
35. Сучасні теорії та концепції виховання молоді.
36. Мистецтво сучасної технології виховання.
37. Діагностика виховання в структурі педагогічного процесу.
38. Інтерактивна технологія морального виховання студентів.
39. Методи стимулювання діяльності і поведінки особистості.
40. Етико-естетична функція викладацької діяльності.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Дидактична методологія викладання: історія і сучасність.
2. Дидактичні ідеї, як забезпечують впровадження інноваційних технологій навчання.
3. Основи вузівського навчання у відповідності з Болонською декларацією.
4. Основні етапи навчально-пізнавальної діяльності у вищій школі.
5. Організація, методика проведення заліків, іспитів у вузі.
6. Рівні опанування дидактикою вищої школи.
7. Методи, прийоми ефективності вузівського проблемного навчання.
8. Інноваційні методики модульного навчання у вищій школі.
9. Інтерактивне навчання у вищій школі.
10. Організація, методика бально-рейтингової технології навчання.
11. Загальна характеристика основних компонентів вузівського навчального процесу.
12. Загальні дидактичні закономірності та принципи викладання.
13. Умови та шляхи інтенсифікації вузівського навчання.
14. Демократизм, гуманізм у системі методів навчання у вузі.
15. Структура професійно-методичної компетентності викладача.
16. Методика формування педагогічних здібностей викладача.
17. Шляхи ефективності формування педагогічної техніки викладача.
18. Методика подолання педагогічних ситуацій у викладацькій діяльності.
19. Організація, методики самовдосконалення викладача вузу.
20. Сутність, структура, типи навчальних лекцій.
21. Методика відбору інформації для навчальної лекції.

22. Проблемна лекція: специфіка, методика проведення.
23. Семінар у системі форм вузівського навчального процесу.
24. Іноваційні методики підготовки та проведення семінару.
25. Методи процесу навчання у вищій школі.
26. Засоби інтенсифікації навчально-пізнавальної діяльності студентів.
27. Методика формування професійного мовлення викладача.
28. Умови ефективності діалогічного спілкування у процесі навчання.
29. Методика навчальної діагностики.
30. Організація, методика керівництва науково-пошуковою роботою студентів.
- 31.** Актуальні проблеми сучасного виховного процесу.
32. Взаємозв'язок закономірностей і принципів виховання.
33. Комплексність процесу виховання.
34. Принцип культуровідповідності в вихованні.
35. Організація, методика громадянського виховання у вищій школі.
36. Організаційна технологія морально-естетичного виховання у ВНЗ.
37. Екологічне виховання як актуальна проблема сьогодення.
38. Характерні риси майбутнього фахівця як громадянина.
- 39.** Морально-естетична культура особистості фахівця.
40. Організація, методика особистісно спрямованого виховання.
41. Актуальні проблеми форм виховного процесу.
42. Методи виховання: сутність, проблеми класифікації.
43. Характеристика методів виховання з точки зору оптимізації процесу.
44. Методи стимулювання діяльності і поведінки особистості.
45. Сутність, специфіка, етапи та принципи розвитку колективу.
46. Колектив і особистість.
47. Організація, методика інтерактивного виховання.
48. Поясніть вплив виховання на розвиток особистості вихованця як складно організованої нестабільної системи.
49. Організація, методика діагностики виховного процесу.
50. Обґрунтуйте самовиховання як вищу форму розвитку особистості.
51. Виховна діяльність куратора академічної групи.
52. Планування виховної роботи на факультеті.

53. Умови та шляхи формування працелюбства в навчанні.
54. Організаційна технологія формування екологічної культури у вузі.
55. Обґрунтуйте на конкретних прикладах взаємозумовленість різних методів виховання
56. Театралізація в системі форм виховного процесу.
57. Диспут в системі виховних форм.
58. Комплексний характером підготовки і проведення виховної форми.
59. Колективна виховна справа.
60. Іноваційні форми виховного процесу у вищих закладах освіти.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Закон України “Про освіту” /Голос України.-1996, 25 квітня./
2. Закон України “Про вищу освіту”.- Харків,2002.
3. Державна національна програма “Освіта” (Україна ХХІ століття) //Освіта,1993, №44-46.
4. Про проведення педагогічного експерименту з кредитно-модульної системи організації навчального процесу. Наказ міністра освіти і науки України від 23 січня 2004 р. №48.
5. Законодавство України про освіту. – К.: 2002.
6. Збірник нормативних актів України щодо організації навчально-виховного процесу у вищому навчальному закладі. - К.: 2003.
7. Збірник нормативних актів України щодо організації заочного навчання у вищих навчальних закладах України. – К.: 2002.

Основна:

8. Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти України.- К., 2002.
9. Бейц Р. Поради викладачам початківцям. – К.: 2005.
10. Бех І.Д. Виховання особистості. – К.: 2003.
11. Боднар В.І. Дидактика. – К.: 2005.
12. Болегіна І.А., Богоград М.А., Ковальчук Г.О. Методика викладання економіки. – К.: 2005.
13. Бутенко Н.Ю. Комунікативна майстерність викладача. – К.: 2007.

14. Вікова та педагогічна психологія. – К.: 2007.
15. Вітвицька С.С. Практикум з педагогіки вищої школи. – К.: 2005.
16. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи .- К.: 2006.
17. Волкова Н.П. Професійно-педагогічна комунікація. – К.: 2006.
18. Волкова Н.П. Педагогіка. – К.: 2003.
19. Гронлунд Н.Е. Оцінювання студентської успішності. – К.: 2005.
20. Євтух М.Б. Нові технології навчання.- К., 2003.
21. Єльнікова Г.В. Методика викладання економічних дисциплін. Управління трудовими ресурсами. – К.: 2003.
22. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології. – К.: 2004.
23. Карамушка Л.М. Психологія управління .- К.: 2003.
24. Кремень В. Освіта і наука України –іноваційні аспекти: стратегія, реалізація, результати. – К.: 2005.
25. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка. – К.: 2007.
26. Нагаєв В.М. Методика викладання у вищій школі. – К.: 2007.
27. Найдьонов І.М. Навчально-методичний комплекс дисципліни «Основи психології і педагогіки». Навч. посіб. Вид. друге.- К., 2009.
28. Найдьонов І.М., Ігнатюк А.І. Методика викладання фінансово-економічних дисциплін. Навч. посібн. Вид. друге .- К., 2005.
29. Орбан-Лембрик Л.Е. Психологія управління .- К.: 2003.
30. Пальчевський С.С. Сугестопедагогіка: новітні освітні технології – К.: 2005.
31. Пальчевський С.С. Педагогіка. – К.: 2007.
32. Педагогічна майстерність: Підручник / За ред. І. А. Зязюна. - К., 2007.
33. Преподаватель вуза: технология и организация деятельности .- М.: 2009.
34. Самаріна С. Нові технології навчання. - К., 2004.
35. Сучасна економічна освіта: Україна і Болонський процес. - К., 2006.
36. Резник С.Д. Управление кафедрой .- М.: 2009.
37. Федулова Л.І. Методика викладання менеджменту. – К.: 2002.

38. Фіцула М.М. Педагогіка. – К.: 2007.
39. Цехмістрова Г.С. Основи наукових досліджень. – К.: 2003.

Додаткова:

40. Алексеева О.В. Формування громадянської позиції сучасної молоді //Педагогіка і психологія .- 2006.- №3.
41. Анциферова Л.И. Гуманистически-экзистенциальный подход к мудрости: способы постижения истинного «Я» и призвание человека. //Психологический журнал. – 2005.- № 3.
42. Байденко В.И. Болонский процесс: структурная реформа высшей школы.- М., 2002
43. Бех І.Д. Духовний розвиток особистості: поступ у незвідене “Я” в особистісному бутті людини. //Педагогіка і психологія. - 2007.- №3.
44. Бех І.Д. Психомаяки у виховному процесі. //Педагогіка і психологія.- 2008.- № 3-4.
45. Бех І.Д. Теоретико-прикладний сенс компетентісного підходу в педагогіці //Педагогіка і психологія .- 2009.- № 2.
46. Болонський процес: Модернізація системи вищої освіти України: Мат. У1 Міжнародної наукової конференції. - К.: МАУП, 2006.
47. Бондар Л.С. Педагогічна культура вчителя як основа його професійної компетентності у творчій спадщині В.О. Сухомлинського //Педагогіка і психологія. – 2006. - №3.
48. Бутенко Н.Ю. Комунікативна майстерність викладача. – К.: 2007.
49. Головатый Н.Ф. Учись учиться. – К.: МАУП, 2000.
50. Головатий М.Ф. Європейська й українська освіта – де точки єднання? // Персонал. – 2004, №3.
51. Євтух М.Б. Проблеми освіти .- К., 2003.

52. Звонников В.И., Нефёдова В.А. Создание и совершенствование системы качества образования в вузах //Менеджмент сегодня .- 2009.- № 6.
53. Ковальчук Г.О. Активізація навчання в економічній освіті. – К.: 2003.
54. Корсак К.В. Світова вища освіта. – К.,1997.
55. Корсак К.В. Освіта, суспільство, людина в ХХІ столітті: Інтегрально – філософський аналіз. – К.: 2005.
56. Кремень В.Г. Якісна освіта в контексті загальноцивілізовних змін. //Педагогіка і психологія. – 2007. - №1.
57. Лозова В.І., Троцько Г.В. Теоретичні основи виховання і навчання. – Харків.: 2002.
58. Ляшенко О.І. Якість освіти як основа функціонування й розвитку сучасних систем освіти //Педагогіка і психологія .- 2005.- № 1.
59. Найдьонов І.М. Дидактичний матеріал до практичних занять з педагогіки. Навч. Посіб. – Вінниця.: 1995.
60. Найдьонов І.М. Болонський процес: культурологічні парадигми //Освіта і управління .- 2004.- № 2.
61. Найдьонов І.М. Європейський вибір української вищої освіти //Персонал.- 2005.- № 2.
62. Проблеми освіти. – К.: 2006.
63. Щёкин Г.В. Основы кадрового менеджмента: Учебник – 3-е изд. перераб. и доп. – К.; МАУП 2003.
64. Щокін Р.Г. Соціально-економічний розвиток //Персонал .- 2004.- № 2.

З М І С Т

Пояснювальна записка.....	3
Тематичний план дисципліни.....	4
Зміст дисципліни за модулями.....	6
Тематика і плани лекцій.....	10
Тематика, плани практичних занять.....	12

Тематика, завдання, методичні поради до самостійної роботи.....	15
Методичне забезпечення контролю знань.....	31
Список літератури.....	37